

B

110

EXERCITATIO
M E D I C A
VIGESIMA QVINTA:

*In almâ Argentoratensium Aca-
demiâ proposita:*

PRÆSIDE
MELCHIORE SEBIZIO
juniore, Doctore ac Pro-
fessore Medico:

Respondente
FERDINANDO HÖRSCHERO
HEILBRONNENSI.

ARGENTORATI,
Typis exscribebat Joannes Andrea.

Anno M. DC. XXIV.

*AMPLISSIMO, DOCTISSIMO,
Consultissimòq; Viro,*

DN. IOHANNI GEORGIO SPITZERO,
V. I. D. Reipub. Heilb. Syndico & Ad-
vocato præcellentissimo:

Vt &

*VIRIS, EXCELLENTIA, CLARITATE,
doctrinâ & experientiâ conspicuis,*

DN. IEREMIAE EISENMENGERO,
Medicinæ Doctori, Physico ordinario, & Practico in
inclytâ Heilbronnâ celeberrimo, meritissimòq;, seni
venerando:

DN. IOHANNI VLIANO, Medic. Doct.
excellentissimo, patriæ quoq; Physico & Practico or-
dinario felicissimo:

DN. ANDREAE RIED, patriæ scholæ Col-
laboratori, suo olim præceptori multùm honorando;

*Dominis Fautoribus & Promotoribus
suis plurimùm venerandis,*

*Hancce disputationem in ulteriorem
sui commendationem
dedicare voluit*

Ferdinandus Hörscher, R.

PROBLEMA I.

Vo in loco principium, quo finis diaphragmatis statuendus? Si quis est musculus, qui negotium facessit Anatomicis in explicando principio ac fine, diaphragma certè est. Propterea etiam discrepantes admodum reperiuntur sententia. Galenus hoc in negotio minimè sibi constare videtur. Etenim l. 8. de adm. an. c. 1. comm. 2. in 1. prorhet. t. 10. l. 5. de us. part. c. 15. & l. 5. de adm. an. c. 8. docet, principium ejus esse oram inferiorem sterni, propè cartilagineam ensiformem, & internam faciem cartilaginum costarum notharum: finem verò, spinam. In hanc enim, inquit, s. adm. an. c. 8. septum inferi. Sed l. 8. adm. an. c. 1. insertionè istam clariùs exprimit, & ibi esse dicit, ubi duo ejus ligamenta desinunt. Desinunt autem, ut idem ibid. tradit, circa vigesimam secundam (deorsum versus si numeres) vertebram: quæ lumborù est tertia. Verùm l. 7. de us. part. cap. 21. à nothis costis oriri negat: sed principium non patefacit. Arbitrantur autem Columbus l. 5. anat. cap. 21. & Piccolhominus l. 4. anat. lect. 1. ex ejus sententià spinam dorsif esse, sive vertebra: quas etiam Jul. Cæs. Arantius in obs. anat. c. 34. initium septi statuit. Idem Galenus l. 13. us. part. c. 5. caput, sive principium septi constituit in medio: nimirum in circulo nerveo: finem verò in sterno, cartilaginib. spuriar. costar. & lumbis. Archang. Piccolhominus loco jam allegato, & Andr. Laurentius l. 5. anat. quest. 8. finem hujus musculi ponunt in circulo ejus nerveo, qui est in medio: ortus verò varios diversosq; agnoscunt. Cum enim circularis sit, putant, eum ab omni thoracis περιπερεια initium ducere: nimirum à vertebra lumborum, quibus duorum ligamentorum interjectu alligatur: à notharum costarum extremis: & inferiore sterno ac cartilagine ensiformi: inq; tendinem il-

lum circulare desinere. Columbus l. 5. anat. c. 21. credit, ligamēta illa duo, quae vertebrae thoracis duodecima, & supremis lumborum lateraliter applantata sunt, principium septi esse: cuius sententia subscribit Platerus in Tabul. muscul. thor. nec ab eā alieni sunt Casp. Bauhinus l. 2. Theat. c. 11. & Hier. Fabric. ab Aquapendente l. de Respir. & ejus Instr. c. 8. nisi quod iste praeter ligamenta etiam circuli centrum, h. e. partem nervosam, principium diaphragmatis esse velit. Id quod tamen neq; Columbo displicere videtur: quoniam corpora haec continua esse, & partem septi nervosam à ligamentis illis initium sumere confitetur. Nos quid defendamus paucis aperiemus. Inficiamur autem, circulum septi carnosum, qui sterno & cartilaginib. costarum notharum adheret, principium esse, tribus de causis. I. quia in illum nervi non inseruntur. At nervi, inquit Galen. 7. us. part. c. 14. inseruntur vel in principia musculorum, vel paulò sub principijs, vel certè non infra medium: ad finem verò nunquam: alioquin principium is esset muscoli, non finis. II. quia dictum, diaphragma esse liberae respirationis instrumentum, inspirationi & expirationi dicatum. Itaq; implantari debet in thoracis circumferentiam, ut illum fibris contractis contrahere, & laxatis attollere possit. Implantatur autem in illam secundum circulum carnosum. At ubi fit muscoli alicujus implantatio, ibi ejus est finis, non principium. III. omnis musculus oritur à parte immobili, & inseritur in mobilem: neq; contrarium in corpore observatur: aliàs musculus, qui voluntarij motus est organum, frustra datus esset. Sed si circulus septi carneus esset principium, finis circa spinam: septum sanè oriretur in parte mobili & flexili, ipsis nimirum costis mendosis: & terminaretur in immobili, scil. in vertebrae spinae. In Piccolhomini & Laurentij opinione primùm displicet, quod nervus circulus cauda & finis septi statuitur. Nam finis muscoli semper in partē movendam inseritur. Hic verò nervus circulus in partem movendam, nimirum in costas, non inseritur. Deinde ea pars muscoli finis esse nequit, in quam implantantur nervi. Non enim in finem, sed in caput & principium nervi infiguntur: teste Galeno tum l. 7. us. part. c. 14. tum l. 13. us. part.

part. c. 5. Atqui omnes septi nervi ad nerveum circulum feruntur. Secundò nobis improbat, quòd duplex septi principium ponitur: unum carnosum, ab omni thoracis $\pi\epsilon\sigma\iota\phi\epsilon\sigma\iota\alpha$ enatum: inferiori scil. sterno, notharum costarum extremis, & cartilagine Xiphoide: alterum tendineum, à vertebrae lumborum profectum. Nam cum propria cujusq; musculi actio sit sui versus principium suum contractio, & particula, in quam inseritur, attractio: velut Galenus tum alibi saepius, tum l. 1. de mot. musc. cap. 4. & 9. ostendit: principium certè carnosum non movebit costas: quia in illas non implantatum, sed ab illis secundum Piccolhominum & Laurentium ortum: tendineum verò deorsum versus lumbos trahendo eas movebit: quippe aliunde, & in loco quidem immobili, ortum, ac in costas insertum. Est enim continuum circulo carneo, qui immediatè costis & sterno adheret. At absurdum est, dicere, unum principium movere, alterum movere non posse: siquidem, ut Galenus lib. 1. de mot. musc. cap. 4. monet, natura per similia instrumenta similiter operetur. Tertio propterea nobis Laurentij placitum minimè arripet, quia quaedam absurda & principijs $\mu\upsilon\sigma\kappa\omicron\lambda\omicron\gamma\iota\alpha\varsigma$ repugnantia continet. I. principium trahi versus finem: cum omnis musculus finem ad principium moveat. II. nihil referre, quamcunq; in partem musculi nervi inserantur: dummodò adsint, & animæ deferant imperium: cum tamen $\alpha\upsilon\tau\omicron\phi\iota\alpha$ monstret, & ratio dicat, nervos vel in principium, vel non longè ab illo implantari. Ibi enim principium musculi robur requiritur: quoniam propria ejus actio, h. e. contractio, versus principium instituitur. III. diaphragma actionem edere reliquorum musculorum legibus nullo modo subditam. Et si enim illud secundum Galen. l. 13. us. part. 5. à reliquis musculis figurâ, situ & actione differat in specie: in communi tamen & genericâ naturâ cum his convenit. Aliàs ne musculus quidem esset. Quapropter veritati magis consona sententia Columbi, Plateri, Aquapendentis & Bauhini videtur, quòd diaphragmatis principium sit portio illius nervosa, finis carnosâ. Per nervosam verò & ligamenta ambo, vertebrae lumborum agglutinata, & circulum nerveum inaudimus. Hac quip-

pe portione deorsum tractâ, contrahitur thorax: quia costae infernae, quibus diaphragmatis caro appensa, deprimuntur: fitq; exspiratio, ipsûmq; diaphragma vergit versus abdominis cavitatem, & majus spatium vitalibus membris parat. Relaxatâ autem, attollitur thorax, fitq; inspiratio, ipsûmq; diaphragma versus vitalia viscera incurvatur, & amplius spatium naturalibus relinquit. Esse autem hoc verum & genuinum ejus principium, primum probamus ex nervis, qui inseruntur in circulum nerveû. Deinde quia hoc principio posito, salva manent illa axiomata, quae in musculorum doctrinâ traduntur. Tertio autem in sectione vivorum: in quibus hoc motu agitari diaphragma conspicitur: quemadmodum Arantius quoq; observavit in equâ gravidâ, c. 24. obs. anat. Neq; obstat, quod nonnulli dicunt, contra naturam muscoli esse, principium esse tendinosum, finem carnosum. Hoc enim παρὰ τὴν φύσιν non esse, muscoli abdominis obliquè ascendentes satis supèrg; testantur. Decuit autem in medio nervosum, siue tendineû esse diaphragma, quia tale, ut Arist. l. 3. part. an. c. 10. monet, & ad robur, & ad praetentum est commodius. Deinde ne vel vena cava, vel œsophagus, quae per illud transeunt, illa ascendendo, hic descendendo, vel arteria magna, quae spinae incumbens sub illo ad inferiora contendit, premerentur, constringerenturq; sicq; distributio sanguinis alimentarij ad superiora, delatio ciborum masticatorum ad ventriculum, & derivatio sanguinis vitalis ad partes sub septo sitas impediretur.

II.

Vtrum musculi, intercostales dicti, officio musculorum, an membranarum ligamentalium fungantur? Spatia, quae inter costas sunt media, μεσοπλευρία à Gal. l. de diff. musc. c. 23. vocantur. Hinc musculi ea occupantes μεσοπλευροί, intercostales, dicuntur. Eorum naturam & actionem veteres Anatomicos ignorasse scribit Galen. l. 5. adm. anat. c. 4. Ipse verò pro veris musculis habet: cum formam muscoli obtineant: carnem scil. fibrosam: & actione muscoli fungantur. Inserviunt enim motui thoracis & respirationi: imò & voci. Hinc fibris eorum dissectis, inquit Galen. l. 8. de adm. anat. c. 3. ἐκφύσησις, exufflatio, & vox perit.

perit. De illis tractat Gal. l. 7. us. part. c. 20. l. de dissect. musculi.
c. 23. l. 5. de anat. adm. c. 4. l. 8. de anat. admin. c. 3. & l. de
caus. respir. quibus in locis docet, musculos intercostales esse du-
plices: externos & internos. In universum quovis in latere 22.
Fibris obliquis praeditos: ab unâ costâ ad aliam obliquè ductos:
sesèq; mutuo fibris suis in modum literæ X. intersecantes. Exter-
ni internis incumbunt. Hanc Galeni doctrinam nos quoque
cum Piccolhomino, Vesalio, Columbo, Fallopio, Platero,
Laurentio, & alijs tuemur. Verùm aliam defendit Arantius
in obs. anat. c. 34. & musculos hosce à Galeno dictos ex muscu-
lorum albo eliminat. Ait enim eorum actionem ita dubiam atq;
obscuram esse, ut vix mente concipi possit. Nullum enim muscu-
lum à mobili & infirmâ basi exortum, partem, in quam inseritur,
movere, suâmq; actionem perficere posse. Itaq; rationi repugna-
re, intercostales musculos eas costas, quibus implantantur, move-
re. A costis enim flexibilibus & cōtinuo dilatationis ac constrictionis
motu agitatae originem trahunt. Putat ergò Arantius, duas
membranas esse ligamentales, ad costarum connexionem & ro-
bur, non autem ad voluntarium motum, datas. Aliquid verò car-
nis ijs esse concessum, tum pro thoracis & costarum calore foven-
do, spatiisq; replendis: tum pro defendendis nervis intercostali-
bus, ne unâ cum membranis facile collidantur. Sed, ut liberè di-
camus, quod sentimus, ratio Arantij nulla est. Primum, quia
musculorum intercostalium exortus non est in basi mobili: sed fir-
mo ac immobili, nimirum propè vertebrae thoracis. Externi
quippe à processibus vertebrarum transversis incipiunt, & per
totum costarum ductum antrosum obliquè ad cartilagineum
principia feruntur, ubi scil. ossea costarum partes desinunt,
sternôq; junguntur. Feruntur autem veluti Columbus &
Aquapendens volunt, à superiorum costarum parte infer-
nâ ad inferiorum costarum partem supernam. Interni verò non
à processibus thoracis transversalibus: sed ab eâ parte initium
sortiuntur, ubi costæ curvantur: fibrisq; obliquis antrosum ve-
hantur, & tam ossea, quàm cartilaginea costarum spatia replent.
Feruntur autem ab inferiorum costarum parte supernâ ad supe-
riorum

riorum partem infernam. Deinde posito, à costis oriri hos musculos, *αυτοψία* tamen docet, non ita flexiles & mobiles esse costas, ut *baseos* nomen mereri nequeant, Nam licet eleventur & deprimantur; tantum tamen roboris & firmitatis habent, ut *baseos* sustinere vicem valeant. An non lingua musculi, *basiloglossi* & *ceratoglossi* dicti, à mobili quoque basi, fundamento scilicet & cornibus ossis hyoidis superioribus oriuntur, inque linguam inseruntur? Nunquid non musculi laryngis proprii à flexilibus ejusdem cartilaginibus ortum ducunt, & in easdem etiam implantantur? An non musculus thoracis, *serratus major* appellatus, à basi interna scapulae, quae mobilis admodum, initium sumit, & in costas 8. superiores infigitur? Nonne musculi lumbricales in volis manuum, & plantis pedum itidem à mobili fundamento, nimirum à membranis tendines flectentium musculorum involuentibus, originem trahunt, & ad internodia digitorum feruntur? Quod verò Arantius musculos istos pro membranis solum costas connectentibus habet, in eo plane hallucinari videtur. Si enim inquit, Laurentius l. 5. anat. quaest. 7. *opplendis tantum spatij intercostalibus, & alligandis costis sunt dicati, cur geminos natura construxit? Cur ita sese interfecant? Cur fibrarum in ijs est diversitas? Cur proprijs membranis sunt discreti? Nil enim in corporis structurâ se ingerit fortuitum. Suffecisset nec tendis costas unicus, isque crassior musculus. Concludimus ergo, musculos veros esse: non membranas, non ligamenta: respectu quidem formae & substantiae: tametsi respectu finis, secundaria quadam ratione, ligamenta nominari queant: quod tamen officium rectius membrana costas succingens, ipsa scilicet pleura, prestare dicitur. Hac enim per internam costarum faciem expansa est, eaque validissime adherescit.*

I I I.

Quis intercostalium musculorum usus? quae actio? Cum demonstratum sit, has partes verè musculos esse: quanquam exiles & graciles: omnibus in propatulo est, eas in servire motui; & quidem thoracis, cui sunt implantati. Vnde Gal. l. 7. de us. part. c. 20. *illas principia motus, qui respiratio dicitur, appellat.*

Cum

Cum verò respiratio secundum Gal. lib. de caus. respir. duplex sit: libera, qua placido spirandi usu penè est insensilis: & violenta, sive coacta, in qua aspectabilis est totius thoracis distentio atq; contractio, eaq; quodam conatu facta: Galenus septum transversum libera inseruire respiratori dicit: musculos intercostales, violenta. Verùm cum utraq; juxta eundem Galenū loco citato duas partes habeat, expirationē & inspirationem, haud immeritò quaeritur, cuinam earū musculi intercostales sint dicati? Ad hanc quaestionē Galenus diversis in locis diversimodè respondet. Nam l. de caus. respir. inquit, externos intercostales musculos contrahere thoracē, & inseruire violenta expirationi: internos autem thoracem dilatare & promovere inspirationem. Contrarium verò docet l. de diff. musc. c. 23. & externos ait thoracem elevare: internos deprimere: sicq; illos inspirationi: hos expirationi destinatos esse. Archang. Piccolhominus l. 7. anat. lect. 8. statuit, omnes, tum externos, tum internos datos esse, ut costas leviter deprimant. Omnes ergò expirationi sunt deputati. Cui sententia ante Piccolhominū patrocinati sunt Andr. Vesalius & Gabriel Fallopius. Andr. Laurentius l. 5. anat. quæst. 7. sententiam Galeni l. de diff. musc. c. 23. traditam sequitur: & musculos externos costas distendere: internos verò contrahere asserit. Realdus Columbus l. 5. anat. c. 20. profitetur, quando musculi vel interiores, vel exteriores se junctim & soli agunt, thoracem dilatari: eundem verò valide coarctari, cum omnes unà movent. Exteriores enim trahere sursum: interiores deorsum. Arbitramur, musculos contrarios contrarijs motibus, partes, in quas inseruntur, movere. At intercostales externi contrarij sunt internis: idq; ratione fibrarum: quæ decussatim se respiciunt, faciuntq; ut musculi spatia intercostalia implentes, sese in modum literæ X interfecent. Itaq; non eodem, sed contrario planè motu costas movebunt. Externi quidem, ut Gal. l. de diff. musc. c. 23. Avicenna l. 1. fen. 1. doct. 5. c. 16. Laurentius loc. alleg. & Aquapendens l. de Respir. c. 10 docent, dilatando: interni verò contrahendo. Quòd autem externi thoracē dilatent, & inspirationi inserviant, situs eorum ostendere videtur. Sunt enim internis superpositi. Cur? ut sine impedimento tensi melius

B

movean-

moveantur, sicq̄ costa facilius eleventur. Unde videmus musculos
penè omnes, qui thoracem dilatant, exteriorem illius faciem occu-
pare. Testes sunt serratus major, serratus posticus superior & infe-
rior, & subclavius. Huc accedit & ista ratio, quia fibra musculo-
rum intercostalium externorum apprimè respondent fibræ muscu-
li illius thoracici, qui serratus major dicitur. At qui extra contro-
versiam est, hunc thoracem aperire, & inspirationem promoveri.
Ergo idem etiam iudicium de illis ferendum.

I V.

An idem sit numerus costarum in maribus & foeminis?
Aristoteles l. 1. hist. an. c. 15. scribit, famam esse, homines gentis
Turdulorum septenis utringq̄ costis creari. Verùm hoc ipsi suspectū
est: quòd nullius idonei authoris testimonio cōstet. Ipse verò utringq̄
octo constituit. At *in toto* ut plurimum notat utringq̄ 12. septem
veras, quæ superiores, & sternum attingunt: & quinque nothas, quæ
inferiores, & ad sternum minimè perveniunt. Hunc numerum
etiam Galenus l. de ossib. c. 13. l. 8. adm. anat. 1. & l. 7. us. part. c.
21. proponit. Visa tamen sunt ob materia spermatica copiā utringq̄
13. Observata & ob ejusdem paucitatem utringq̄ tantum 11. Vidi-
mus Anno 1616. mense Febr. in cadavere suspensi, publicè à nobis
dissecto, quintam, ni fallimur, sextamve dextri lateris costam bi-
furcatam. Verùm hinc queritur, an tot sicut in mare, quot in foemi-
nā? Quidam tuentur negativam: dicuntq̄, viris in altero latere
costam deesse, & unā costā à mulieribus superari. Rationem hanc
proferunt: quia DEVS dormienti Adamo costam evulsit, & ex illā
Evam creavit. Rationē etiam experiētiā stabiliunt Columbi,
qui l. 1. anat. c. 19. testatur, decimam tertiam costam se in muliere Pisis
dissectā deprehendisse. Sed commentum est ridiculum: explosione
potius, quā refutatione dignū. Ocularis quippe inspectio in utroq̄
sexu 12. utringq̄ costas notat: rarissimè 13. adhuc rariùs pauciores.
Neq̄ ratio allata aliquid probat. Non enim quia Adamo costa exē-
pta fuit, idcirco numerus costarū in omnibus viris mutilatus est.
Imò locus, unde evulsa costa Adami, non mansit vacuus: sed carne
repletus fuit à DEO: vel, ut quidam interpretantur, in detracta
costa vicem alia planè æquivalens suffecta. Columbum quod at-
tinet,

vinet, scribit is, regulariter 24. costas in homine, reperiri. Aliquan-
do tamen adesse 13. nonnunquam vero 11. tantum. Sed rarius deesse,
quam superesse. Se semel duntaxat abundantem animadvertisse:
& quidem mole exiguam, in femina cognomine Sancta: cujus sce-
letum cum idiota & anatomes imperiti vidissent, pro certo habuisse
asseverat, illam ipsam costam esse, quam femina viros superarent:
cum tamen idem sit numerus costarum in viris pariter & mulie-
ribus. Hec Columbus.

V.

Sitne cuticulam pro parte corporis habenda? Hoc cor-
pusculum varijs exprimitur vocibus. Appellatur à Græcis ἐπίδερμις,
quia δέσματι, cuti, est obducta. Ab Aristotele 8. hist. an 17. ἔσχα-
τον δέσμα καὶ τὸ πρὸς τὰς γενίσις κέλυφος, ultima cutis, & primi ortus
operculum. A Galeno comm. 4. aphor. 77. ἐπιφάνεια τῆς δέσμης, &
cutis superficies: à Celso cuticula summa: ab alijs cutis ultima,
cutis operculum, superior pellicula, efflorescentia cutis: nimirum
à quantitate, situ, usu, & generatione. Est enim respectu germa-
nae cutis admodum tenuis & subtilis: ei supernata, tanquam cor-
tex levis atq; exiguus, & ex cute veluti germen pullulans. De il-
la non immeritò queritur, an pars sit corporis necne? Multis affir-
mativa placet: I. quia ex albo est membranarum. Est enim frigi-
da, sicca, alba, exanguis, extensibilis, & corpus investit, ut cutis.
II. quia certum habet accretionis terminum. III. quia ab omnib.
Anatomicis inter partes continentes communes recensetur. IV.
quia parva cutis est. At cutis citra controversiam pars est. V. quia ad
totius facit completionem, & in utero nobis connascitur. VI. quia
suas patitur affectiones, non secus ac cutis. Nos ex probl. I. Exer.
16. vocabulum partis distinguimus: & in latâ significatione
partem esse concedimus: in pressâ verò ac propriâ negamus: quia
vitâ caret.

VI.

Quenam cuticulæ sit materia? De materiâ, ex quâ cu-
ticula nascitur, authores ὁμόηγοι non sunt. Alij enim dicunt es-
se semen: alij sanguinem: alij extremitates nervorum, venarum,
& arteriarum: alij excrementa tertiae concoctionis: non quidem

halitiosa: quia hac vaporis specie per cutis spiracula insensibiliter evanescent: neq; aquosa: quia cum hac reliquia sint humoris serosi, cuticulam trajiciunt, illamq; præ tenuitate minimè componunt: sed crassiora: quia paulò sunt tenaciora & corpulentiora, sordium strigmentorumq; specie cuti foris adherent, & siccata in cuticulam vertuntur. Alij deniq; crassos lentosq; vapores pro materiâ cuticulæ habent, partim ex cute, partim verò subditis membris exuscitatos: quorum sententiæ suffragamur. Semen namq; materia esse nequit: quia cuticula foret pars spermatica: & ablata nunquam renasceret. Atqui pars non est: uti modo probatum: & infinities regeneratur: quod exempla scabie, lue gallicæ, elephantia, impetigine, variolis, intertrigine, ulceribus, vulneribus, & alijs cutis vitijs laborantium testatum faciunt. Neque sanguis est: I. quia ruberet, ut partes sanguineæ. II. quia instar sanguinearum calida foret & humida. III. quia vulnerata aliquid sanguinis profunderet. IV. quia sanguine nutrireretur. Eadem enim generationis & nutritionis secundum Aristotelem l. 2. de gen. & int. c. 8. est materia. V. quia in chronicis morbis, ut aliæ sanguineæ & carnosæ partes, gracilesceret. Quorum tamen nihil de cuticulâ dici potest. Neq; sunt extremitates nervorum: I. quia sentiret. II. quia nervos haberet: III. quia pars esset specificè dicta. Neq; fines venarū, aut arteriarum: I. quia sanguinis aliquid contineret: II. quia venulis & arteriolis prædita foret. Neque deniq; sordes cuti adherescentes & siccata: quia illis etiam diligentissimè in balneis abstersis, nihilominus cuticula nascitur. Sunt ergò vapores crassi, lenti atq; viscosi: qui à calore interno exuscitantur ex partibus subjectis. Exuscitati autem, & ad cutem evecti, à frigore ambientis condensantur, inq; membranulam vertuntur: non secus atq; vapores ex lacte calente & puliculis exhalantes. Nam & illi à calore educuntur, inq; pelliculam, quæ Aristoteli lib. 2. gen. an. cap. 4. γαῦς, vetula, dicitur, à frigore externo transformantur.

V I I.

Vtrum cutis sit carnis superficies exiccata? *Affirmativa placet Aristoteli l. 2. gen. an. c. 4. Sed ratio placitum hoc non admit-*

admittit. I. quia inter corpus & superficiem ejus nihil intercedit. At inter cutem & carnem interjecta sunt corpora alia: nimirum pinguedo, panniculus membranofus, & tunica musculorum. II. quia ubi esset cutis, ibi etiam caro requireretur. Superficies enim nunquam sine suo corpore esse potest. At consequens redarguit sensus in capite, scroto, & digitis manuum atq; pedum, in quibus cutis absq; carne cernitur. III. quia cutis facile à carne separari potest, salvâ manente carne. At qui superficies à suo corpore separari nequit, eo manente integro. Dices, Galenum tamen lib. 3. meth. med. c. 5. docere, cutem ex subjectâ generari carne per modum siccationis & adstrictionis. Erit ergo etiam ex Galeni sententia siccata carnis superficies. Sed responsio est in promptu. Nam citato in loco Galenus ostendit, quomodo ulcus carne impletum tegi, & ut barbari loquuntur, sigillari debeat. Prasupponit enim periisse portionem cutis, & ulcus cavuum jam esse impletum carne, ita ut aliquo duntaxat tegumento opus habeat, quo obducatur. Quare cum tegmen necessarium sit, inquit, aut cutem generandam esse, aut summam carnem similem reddendam cuti. At cutis regenerari nequit: quia spermatica. Ergo aliquid cuti ἀνάλογον gignendum, nimirum cicatrix. Queres, quâ ratione? Respondet alteratione. Volumus enim, ut pars quepiam carnis non amplius caro maneat: sed veluti cutis evadat. Evadet autem cuti similis, si medicamentis siccetur & adstringatur: quia cutis carne siccior est atq; densior. Non ergo Galenus de verâ cute loquitur: sed tantum de cicatrice, que vicem cutis gerit, & proportionem quadam illi respondet. Hæc enim carnis superficies est siccata: non cutis.

V I I I.

An cutis sentiat? Negantem defendit Aristoteles l. 3. hist. an. c. II. Sic enim ille. Α ναίσθητον τὸ δέρμα τεμνόμεον ἐστὶ καθ' αὐτὸ: μάλιστα δὲ τοῖστων, τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ, διὰ τὸ μεταξὺ ἀσφαρότατον εἶναι πρὸς τὸ ὄσιν: cutis vulnerata per se ipsam sensu caret, & maxime in capite: quoniam ibi nullâ interpositâ carne ossi adheret. Carnem enim l. 1. hist. an. cap. 4. l. 2. part. an. c. 1. & 5. tactus ὄργανον statuit. Verum contrarium probant contusiones, vulnera, ulcera, &

causæ, quæ cutim p. n. refrigerant & calefaciunt. Dolorem enim excitant. At ubi dolor, ibi sensus. Contrarium quoque suadent nervi, qui ex subjectis partibus ad cutim feruntur. Vbi autem nervi, ibi quoque sensus. Quidam, ut Aristotelem ab errore vindicent, dicunt, eum non de cute germanâ, sed tantum de cuticulâ loquutum esse. Hæc enim revera sensus expers est. Sed falsum dicunt: quia Philosophus de cute verâ verba facit: quemadmodum tum ex alijs attributis, tum vel maximè ex eo patet: quoniam inquit, cutem capitis propterea sensu orbatam esse, quod nullâ interjectâ carne ossi adhareat. At quis unquam cuticulâ, quæ cutis superficies quadam est, cranio adherere affirmavit? Nonnulli Aristotelem idè ἀναίσθητον pronunciâsse cutem statuunt, non quod planè sensu careat: sed quod sensum obtusorem habeat. Verum diverticulum hoc est. Nam quibusdam in partibus, utpote in volis manuum, plantis pedum (modo callus absit) ad radices unguium, & papillas mulierum, sentit exquisitissimè. Archangelus Piccolhomini lib. 2. Anat. lect. 5. scribit, Aristotelem cutem considerâsse, ut est pars similis, à nervis distincta. Sic enim sensu caret, quemadmodum etiam reliquæ partes simplices. Sed hoc modo omnes partes insensiles forent: quia nulla sine nervis sentiunt. Itaque nihil peculiare præ cæteris cutis haberet. Huc accedit, quod Aristoteles ipse causam hujus ἀναίσθητος significare videtur: quia tactus ὄσσηνον non cutem, sed carnem quibusdam in locis constituit. Cutis ergo secundum Aristotelem per se ipsam non sentit: quoniam siccata illius est superficies: 2. de gen. an. cap. 4. Hinc omnium minimè cutis capitis sentit: quia caput illi l. 2. part. an. cap. 10. ὄσσηνον. Quæ tamen omnia à verò sunt aliena. Ideoque Aristotelis sententiam probare non possumus.

I X.

Quæ materialis causa cutis? De materiâ cutis variæ sunt sententiæ. Alij credunt, eam nasci ex venarum, arteriarum & nervorum extremitatibus dilatatis atque expansis. Sed hallucinantur graviter. 1. quia pars partis materia generationis non est. Hæc enim consumitur, & convertitur in generatæ substantiam. At pars in partem substantiam transformari non solet. Totum enim

enim redderetur mancum & mutilum. II. quia cutis frigida & sicca foret, non temperata. Vasa enim haec talia sunt: quia exanguia, & dura. At cutis secundum Galenum temperiem obtinet. Propterea etiam norma statuitur, & veluti regula quaedam Polycreti, cuius respectu aliae partes, quae à temperie recedunt, calidae, frigidae, humidae, & sicca dicuntur. III. quia tanta venarum, arteriarum & nervorum copia ad cutem non abit, quae tanta molis & crassitiei membranam, qualis cutis est, constituere valeret. Nonnulli putant, cutem ex materia quadam viscosa, à principio in superficie corporis congelatâ, genitam esse. Verum decipiuntur. I. quia cutis pars spermatica dici non posset. II. quia portiones illius amissa possent reparari: cum materia viscosa semper suppetat. III. quia frigida & humida foret: non temperata. Aristoteles 2. de gen. an. cap. 4. volebat, cutem ex carne resiccata nasci. Sed falsum hoc esse de verâ germanâq; cute, jam fuit ostensum. Quidam deniq; persuasum habent, cutem ex carne & nervo constatam esse. Sed & hi impingunt: I. quia tot tantiq; nervi ad cutem non exporriguntur, qui ad cutis dimidium constituendum sufficerent. II. quia si haec materia locum haberet, sanè ubi cutis nervosa magis reperiretur, ibi secundum nervorum frigidam & siccam complexionem frigidior & siccior, & per consequens durior esset. At contrarium monstrat vola manus. Hac enim licet nervosa sit, temperata tamen existit: & quamvis plures habeat nervos, quam vertex capitis, minus tamen dura, minusq; crassa est, quam verticis cutis. At allegant huius placiti authores verba Galeni ex l. 2. de temper. cap. ult. quod cutis sit veluti nervus sanguine praeeditus, & instar nervi carnosus. Sed mentem Galeni non assequuntur. Non enim vult Galenus, cutem nervo & carne participare, & ex ijs compositam esse: sed docet, ejus substantiam si similem esse substantiae inter carnem & nervum mediae, & ex utrisq; partibus quasi mixtae: ut eò clariùs & dilucidius ejus temperamentum exprimat. Quis enim dicit, cutem similem esse nervo sanguineo, sive carnosio: aut carni nervosae, eo ipso docet, cutem in primis & secundis qualitatibus esse temperatam. Quid ergò tandem de ejus materia dicentur

dicendum? Dicendum, eam unà cum ceteris partibus genera-
ri, & quidem, ut Gal. loc. cit. tradit, ex semine cum sanguine
permixto: ut naturam habeat inter carnem & nervum mediam:
neq; ita sit exanguis, frigida, sicca, atq; dura, ut nervus: neq;
adeò sanguinea, calida, humida, laxa & mollis, ut caro: sed velu-
ti nervus sanguine præditus. Sic enim optimè & exquisitissimè
tactiles qualitates percipit.

X.

An pinguedo pars sit corporis propriè dicta & animata?
Affirmativa pro se auctoritatem habet Galeni & rationem. Auctoritas
extat in *Mixtot.* cap. 9. ubi Gal. pinguedinem inter eas partes recenset, qua
insitas habent facultates, & non aliunde, sed à se ipsis reguntur. Quo in
loco de partibus propriè dictis verba facit. Propterea etiam pilos & ungues
ex albo partium eliminat: quòd nullum regimen habeant: h. e. neq; à se
ipsis, neque ab aliis gubernentur. Alia extat lib. de cur. rat. per lang.
mill. cap. 8. ubi asserit, glandulas & pinguedinem admodum infirmas ha-
bere actiones naturales: & imprimis attractricem, retentricem atque expul-
tricem. Ratio verò multiplex dari potest. I. quia augetur. II. quia
membranam habet peculiarem. III. quia in eà adenes plerunq; reperiun-
tur. IV. quia certum accretionis terminum habet. V. quia secundum Ga-
lenum morbum in deficiente numero constituit, si tota sit consumpta: mor-
bum verò in diminutà quantitate, si notabiliter sit absorpta. Verùm nega-
tiva nobis probatur. I. quia in conformatione fœtus, & generatione reli-
quarum partium non apparet. II. quia tota consumi potest, toto manen-
te integro. III. quia propriam figuram & circumscriptionem non ha-
bet. V. quia secundum Galenum lib. 4. ul. part. cap. 11. per inediam ali-
mentum suggerit calori nativo. At nulla pars animata cedit in alimoniam
alterius. Rationes pro agente solutiones habent faciles: quas studio brevi-
tatis hîc omittimus: daturi illas in disputationis consiliu. Auctorita-
tem verò Galeni rejicimus, ὅτιον προτιμῶντες τὴν ἀλήθειαν:

pro quâ salvandâ parati sumus καὶ
τὰ οἰκεία ἀναίρειν.

F I N I S.

01 A 6570

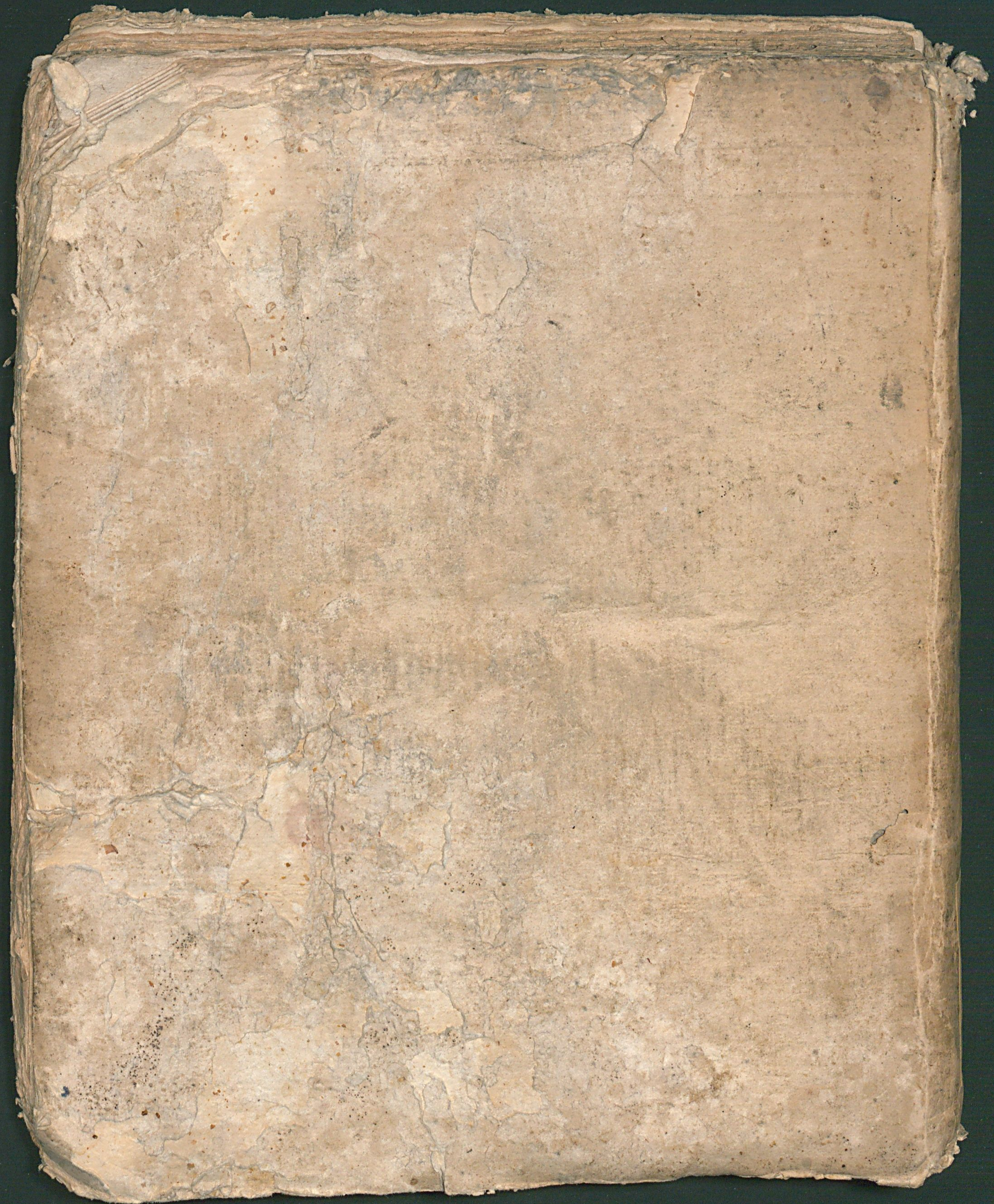
ULB Halle 3
002 937 867

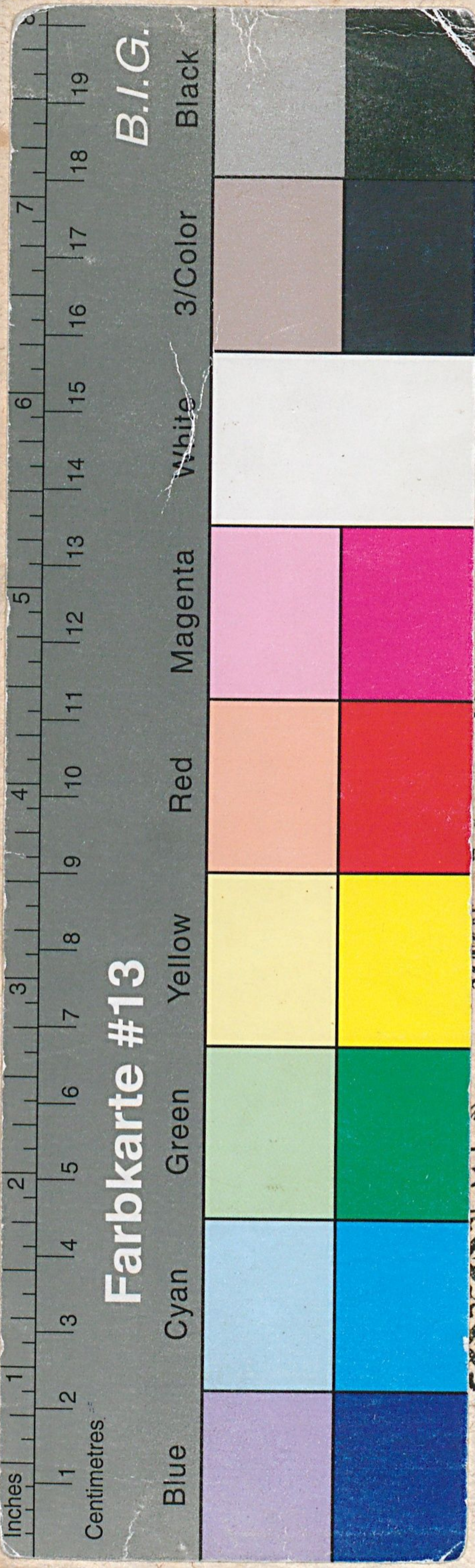

12

1017

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

10

TATIO
 ICA
 VINTA:
tensium Aca-
osita:
 DE
 SEBIZIO
 ore ac Pro-
 dico:
 ÖRSCHERO
 ENSI.
 RATI,
annes Andrea.
 XXIV.